

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De institutione vitae Christianorum, & quòd Deus delectatur iis qui
viuendo virtutem exprimunt, quodq[ue] iudicium et retributione[m]
expectari oportet. Cap. XXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

retur, & nonnulli in vrbe Roma, se tantis malis & tam insigniter improbis oblectare non desisterent, campusq; esset ad pugnam præstitutus, tu in medium progressa teipsam fide in Deum roboratam munitamque, aduersariis opposuisti. Mortalium verò impietate nobilitatorum crudelitas, velut ignis, rapide omnia absque intermissione depascens, admirabile glorię decus & omnino eximiū tibi apportauit. Ac propterea ipsos spectatores permagna cepit admiratio, cum videre liceret lictores, & eos qui piorum corpora torquebant, in irrogandis supplicijs fessos languere, grauiterque diuexari, vincula etiam resolui, cruciatus ipsos retūdi, & incendiorem flammam circumiectas restingui: & constantem ac liberam confessionem, ne vel ad exiguum temporis spatium à sanctis remitti. Quid ergo cum ista moliebaris o scelestissime, profecisti? Quæ causa quæso, te ex mentis statu deturbauit? Dixeris fortasse, propter deorum honorem: at quorum quæso? aut quam cogitationem dignam diuina natura suscepisti? deos ne more tuo iracundos putabas? Quod si tales fuissent, oportuerat potius eorum institutum admirari, quàm impudentibus importunisque mandatis illorum, qui iustorum hominum cædes iniuste fieri suadebant, morem gerere. At dixeris forsitan, te ob maiorum instituta, hominumque existimationem hæc aggressum. Assentior equidem, nam instituta illa & similia sunt illis qui ea sancierint, & vnam eandemque declarant inscitiam. At forsitan singularem quandam vim in statu ad humanam effigiem à fabris & architectis fabricatis inesse censebas: ac propterea istas res accurabas, omni studio adhibito, ne simulachra deorum maximorum præstantissimorumque, humana ope & curatione egentium, turpi labe aliquando contaminarentur.

De institutione vitæ Christianorum, & quòd Deus delectatur iis qui viuendo virtutem exprimunt, quodq; iudicium et retributionē expectari oportet.

CAP. XXIII.

AT nostrā religionē amabo te cū vestris institutis accurate cōparando expende, An non hic vera & germana con-

CONSTANTINI ORATIO

concordia? an non perpetua benignitas? an non errati reprehensio, quæ admonitionem adhibet non ad perniciem, sed ad curationem, non ad crudelitatem, sed ad salutem, synceramque fidem, primum erga Deum, deinde erga hominum, quam natura deuincit societatem? Huc accedit misericordia in eos, quos aduersus fortunæ casus oppugnauerit: vita simplex synceraque, nullo versutiæ fuce improbitatem obtegens. Veri etiam Dei, & vnius principatus agnitio, an non hic satis apparet? hæc est vera pietas, hæc integra inuiolataque omnino religio: hæc vita modesta, quam qui sequuntur, tanquam regiam quandam & frequentatam viam insistentes, ad æternam vitam recta proficiscuntur.

Nemo enim omnino moritur, qui talem instet viuendi viam, sed animum corporis contagione ac sordibus exuens, potius munus obit à Deo sibi impositum, quam mortem optet. Qui namque Deum ingenuè confitetur, non contumeliæ, non iracundiæ sponte succumbit, sed generoso animo necessitatem subiens, tolerantia suæ periclitationem habet, tanquam subsidium sui ipsius erga Deum amoris & beneuolentiæ, neque enim dubium est id quidem, quin Deus hominum virtutem probitatemque lubens amplectetur.

Etenim videretur plane absurdissimū, si qui omnibus præstet, princepsque omnium, atque adeo bonum ipsum sit, reddere beneficium negligeret, cum homines, quibus non satis suppetunt facultatum, qui que paulo egentiores sint, grato & beneuolo animo, gratiam referre, beneficiaque compensare velint, etiamsi illi, qui ipsis gratificati sunt, de ea re minime laborare videantur. Atque illud quod dixi bonum, nos per totum vitæ cursum comitatur: nobisque tum præsto est, cum aliquid boni agimus. Et quanquam Deus nos fortitudinis & propensæ voluntatis causa approbans, extemplo quidem nos aliquo compensat beneficio, tamen cumulatam illam nostri remunerationem in aliud tempus differt. Tunc enim de vniuerso vitæ modo ratio erit inita subductaque. Quod si vitæ modus rectè se habuerit, æterna vitæ merces consequitur: improbos autem debitum supplicium exagitat.

De Decij